

УДК 347.965

DOI <https://doi.org/10.32849/2663-5313/2019.11.06>**Катерина Лубяна,***аспірант кафедри нотаріального і виконавчого процесу та адвокатури
юридичного факультету**Київського національного університету імені Тараса Шевченка*

МЕТОДИКА ДІЯЛЬНОСТІ АДВОКАТА ПІД ЧАС СПРОЩЕНОГО ПОЗОВНОГО ПРОВАДЖЕННЯ У ЦИВІЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВІ УКРАЇНИ

У статті досліджено питання методики діяльності адвоката під час спрощеного позовного провадження цивільного судочинства України. Встановлено, що сьогодні існує необхідність ґрунтовного аналізу теоретичних методик участі адвоката у спрощеному позовному провадженню цивільного судочинства України. Відзначено, що відповідні питання детально не вивчалися у вітчизняній юридичній науці, яка містить лише поодинокі праці, в яких висвітлюються окремі аспекти даної проблеми, проте у сфері цивільного процесуального права такі роботи відсутні взагалі. Саме це робить наше дослідження актуальним і свідчить про необхідність подальших досліджень у цій сфері. Визначено, що методика діяльності адвоката під час спрощеного позовного провадження цивільного судочинства України має включати такі елементи: визначення першочергових загальних тактичних завдань провадження на етапі вступу адвоката у процес; детальне опрацювання адвокатом матеріалів, наданих клієнтом; самостійне отримання адвокатом додаткових доказів шляхом запиту інформації, яка стосується предмета спору, у відповідних посадових осіб, підприємств, установ та організацій; вибір типової позиції з огляду на наявну ситуацію та практику професійного захисту у відповідних провадженнях; визначення тактичних особливостей виконання адвокатом окремих дій у судовому процесі та прогнозування вчинення дій, спрямованих на захист інтересів клієнта, для отримання можливості реагувати на всі процесуальні дії суду та іншої сторони. Наголошено, що законність та обґрунтованість судового рішення, оперативність вирішення цивільної справи прямо залежать від повноти підготовки матеріалів, які надаються до суду на стадії звернення. Встановлено, що методика діяльності адвоката під час спрощеного позовного провадження цивільного судочинства України являє собою сукупність взаємопов'язаних способів та прийомів його участі у розгляді відповідної справи. Така методика розробляється із урахуванням адвокатської практики та науки адвокатології й специфіки спрощеного позовного провадження цивільного судочинства України. Розроблено методику діяльності адвоката під час спрощеного позовного провадження цивільного судочинства України.

Ключові слова: спрощене провадження, методика діяльності адвоката, адвокатська діяльність, цивільний процес.

Постановка проблеми. У 2017 році Цивільний процесуальний кодекс України [14] зазнав змін, внаслідок чого у його зміст було запроваджено такі нові інститути та поняття цивільного процесуального права, як малозначні спори, малозначні справи, справи незначної складності. Кожне з цих понять стосується нової форми судового процесу — спрощеного провадження. Згідно із частиною 4 статті 19 Цивільного процесуального кодексу України [14] спрощене позовне провадження призначене для розгляду малозначних справ, справ, які виникають з трудових відносин, справ незначної складності та інших справ, для яких пріоритетним є швидке вирішення. Запровадження

спрощеного позовного провадження було зумовлене потребою полегшення цивільного процесу для сторін правових конфліктів, судів, у тому числі й адвокатів. Це дозволило здійснювати судовий розгляд певної категорії справ за коротшою процедурою, простішою порівняно із загальним порядком.

Адвокат є однією із основних фігур у судовому процесі. Єдиний погляд на застосування норм Цивільного процесуального кодексу України [14] у його діяльності є дуже важливим, оскільки від цього залежить нормальна робота зі здійснення правосуддя у цивільних справах. Запровадження спрощеного позовного провадження було зумовлене потребою у полегшенні цивіль-

ного процесу, а тому у контексті діяльності адвоката важливою є вірна методика, яка ефективно забезпечить справедливий, неупереджений та своєчасний розгляд і вирішення цивільних справ з метою ефективного захисту порушених, невизнаних або оскаржуваних прав, свобод чи інтересів фізичних осіб, прав та інтересів юридичних осіб, інтересів держави в умовах, коли процедура розгляду справи є коротшою та простішою, ніж за загальним правилом.

Реальна практика розгляду справ за правилами спрощеного позовного провадження, визначеними чинним Цивільним процесуальним кодексом України [14], свідчить про існування проблем, до вирішення яких як судді, так і адвокати не завжди готові. Саме тому важливою є методика діяльності адвоката під час спрощеного позовного провадження цивільного судочинства України, вірний вибір якої та її коректне напрацювання дозволить уникнути низки незрозумілих ситуацій та пришвидшити розгляд відповідної справи. З огляду на те, що успіх кожної законодавчої новели залежить від того, чи зможуть адвокати скористатися тими можливостями, які їм надає цивільний процес, питання методики діяльності адвоката під час спрощеного позовного провадження цивільного судочинства України є актуальним для дослідження у сучасних умовах, адже це дозволяє встановити, наскільки новела спрощеного позовного провадження цивільного судочинства України реально полегшила розгляд таких справ судом і адвокатську діяльність.

Питання методики діяльності адвокатів у різний час досліджувалось у працях таких науковців, як А.Д. Бойков, Т.В. Варфоломєєва, В.К. Гавло, І.Ю. Гловацький, В.А. Журавель, О.Б. Загурський, Я.П. Зейкан, Я.О. Іваницький, К.В. Матвійчук, М.С. Строгович, В.В. Титаренко, Д.П. Фіолевський, Б.В. Щур тощо. Однак варто враховувати, що питання методики діяльності адвоката під час спрощеного позовного провадження цивільного судочинства України є новим для вітчизняної наукової літератури. У цілому високий рівень наукової уваги до питань методики діяльності адвокатів ніяк не вплинув на розвиток наукових концепцій методики діяльності адвоката під час спрощеного позовного провадження. Отже, дане питання все ще потребує належної наукової уваги.

Мета статті: 1) на основі аналізу наукової літератури встановити поняття та сутність методики діяльності адвоката під час спрощеного позовного провадження цивільного судочинства України; 2) із урахуван-

ням специфіки цивільного процесуального законодавства, законодавства про адвокатську діяльність та наявних у науковій літературі концепцій методики діяльності адвоката розробити методику діяльності адвоката під час спрощеного позовного провадження цивільного судочинства України.

Виклад основного матеріалу. У загально-теоретичному розумінні методика – це сукупність взаємопов'язаних способів та прийомів доцільного проведення будь-якої роботи [3, с. 664]. У енциклопедичній літературі наявні й інші значення, проте розуміння методики як сукупності взаємопов'язаних способів та прийомів, на нашу думку, найбільш коректно відображає сутність методики роботи адвоката. Так, згідно із таким розумінням методика діяльності адвоката являє собою сукупність способів, за допомогою яких адвокат виконує свою роботу та здійснює діяльність у конкретному провадженні, наприклад, у спрощеному провадженні цивільного судочинства. Таке розуміння сутності поняття «методика» може провокувати підміну понять із схожим за значенням терміном – «тактикою». Із даного приводу В.К. Матвійчук та А.В. Закревський відзначають, що у літературі тактика та методика досить чітко не розділені, але ці поняття не є тотожними, а розуміння їх сутності має прикладне значення [8, с. 137]. Тактика у загальнотеоретичному розумінні також являє собою способи, прийоми досягнення певної мети, лінію поведінки когось [3, с. 1428]. Тобто із такого роз'яснення можна зробити висновок, що тактика є певним короткостроковим явищем, яке розробляється винятково для досягнення мети, тобто існує із початку діяльності адвоката та до моменту досягнення ним мети. Методика є загальнішим явищем, яке не залежить від певного окремого провадження. Інакше кажучи, з огляду на загальнотеоретичне розуміння можна дійти висновку, що методикою діяльності адвоката під час спрощеного позовного провадження цивільного судочинства України варто вважати сукупність способів та прийомів, які він може використовувати у даному процесі. Однак дана можливість не означає, що адвокат неодмінно використає кожен із них, адже ними позначається лише та сукупність методів, які є найбільш ефективними у даному провадженні.

Що стосується інших енциклопедичних визначень поняття «методика», то Я.О. Іваницький у своєму дослідженні методики адвокатської діяльності у рамках науки криміналістики дійшов висновку,

що семантичний зміст поняття «методика» розкривається у одинадцятитомному словнику української мови за ред. І.К. Білодіда, Універсальному словнику-енциклопедії (УСЕ) та Новому словнику іншомовних слів за редакцією Л.І. Шевченко як сукупність взаємопов'язаних способів та прийомів доцільного проведення будь-якої роботи [7, с. 129]. Звернемо увагу на те, що таке розуміння сутності методики відтворює раніше проаналізований нами підхід авторів Великого тлумачного словника сучасної української мови, де методика розглядається як сукупність способів та прийомів. Підкреслимо, що в усіх випадках автори словників наголошують на тому, що такі способи та прийоми мають стосуватись доцільного проведення роботи, тобто такого, який відповідає поставленій меті. Інакше кажучи, способи та прийоми, які формують методику, мають обов'язково забезпечувати найбільш ефективне здійснення певної діяльності, зокрема й адвокатської.

Також термін «методика» визначається як узагальнення досвіду, способів, прийомів доцільного здійснення будь-якого завдання [9, с. 426; 13]. На нашу думку, таке розуміння також можна застосувати при визначенні сутності методики адвоката під час спрощеного позовного провадження цивільного судочинства України. Оскільки ми дійшли висновку, що способи та прийоми, які формують методику, мають забезпечувати ефективне вирішення поставлених задач, то таке забезпечення ефективності повинне мати певні передумови та базуватись на чомусь. Відповідно до даного визначення методика – це узагальнення досвіду. Це означає, що методика діяльності адвоката під час спрощеного позовного провадження має, окрім об'єктивних чинників, таких як норми Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» від 05.07.2012 № 5076-VI [11], Правил адвокатської етики [10], Цивільного процесуального кодексу України [14] та інших нормативно-правових актів, враховувати також узагальнення досвіду діяльності адвокатів у цивільному процесі, зокрема й у спрощеному позовному провадженні.

Що стосується безпосереднього визначення поняття «методика діяльності адвоката», то звернемо увагу на дефініцію, сформульовану Я.О. Іваницьким, який визначив поняття «методика професійного захисту» як підсистему криміналістичної методики, що включає в себе сукупність теоретичних наукових положень і положень адвокатської практики, а також розроблених на їх основі практичних рекомендацій щодо раціональ-

ної організації та здійснення захисту адвокатом-захисником в рамках кримінального провадження за окремими категоріями (видами) кримінальних правопорушень [7, с. 177]. Попри те, що дане визначення має криміналістичний характер, низка його положень дозволяє зробити певні висновки щодо сутності методики адвокатської діяльності: по-перше, методика адвокатської діяльності, як нами і відзначалось раніше, має включати теоретичні наукові положення та положення адвокатської практики; по-друге, методика адвокатської діяльності визначає організацію та порядок безпосереднього здійснення діяльності адвокатом у відповідному провадженні.

М.В. Салтєвський слушно зауважує, що методика розробляє теоретичні засади і практичні рекомендації стосовно того, як найбільш ефективно використовувати процесуальні засоби, тактичні і технічні прийоми для розслідування злочинів [12, с. 411]. Отже, методика діяльності адвоката – це не безпосередня сукупність способів та прийомів, які становлять тактику діяльності адвоката, а практичні рекомендації щодо того, як найбільш ефективно реалізовувати такі способи та прийоми у діяльності адвоката, у тому числі й під час спрощеного позовного провадження в цивільному судочинстві.

Отже, здійснений аналіз дозволяє дійти таких висновків щодо сутності методики діяльності адвоката, у тому числі й під час спрощеного позовного провадження в цивільному судочинстві:

– по-перше, методика діяльності адвоката під час спрощеного позовного провадження в цивільному судочинстві являє собою сукупність взаємопов'язаних способів та прийомів;

– по-друге, методику діяльності адвоката під час спрощеного позовного провадження в цивільному судочинстві становлять теоретичні наукові положення та положення адвокатської практики.

Отже, **методика діяльності адвоката під час спрощеного позовного провадження цивільного судочинства України** – це сукупність взаємопов'язаних способів та прийомів, розроблених із урахуванням теоретичних наукових положень, положень адвокатської практики, чинного законодавства та практичних рекомендацій щодо доцільної і раціональної організації й здійснення адвокатом діяльності в рамках спрощеного позовного провадження цивільного судочинства України.

Що стосується змісту методики діяльності адвоката під час спрощеного позовного провадження цивільного судочинства

України, то звернемо увагу на те, що створенню загальної методики захисту і методик захисту в конкретних категоріях справ не приділяється достатня увага навіть у галузі криміналістичної науки. Зокрема, у галузі науки цивільного процесуального права така увага відсутня взагалі. Також варто погодитись із Т.В. Варфоломеевою у тому, що майже всі розробки методики діяльності адвокатів здійснюються на слабкій теоретичній основі, в умовах розрізної і часто не єдиної практики в колективах адвокатів, без чіткого визначення змісту методики адвокатської діяльності [2, с. 195]. Отже, визначення методики діяльності адвоката під час спрощеного позовного провадження цивільного судочинства України у цілому є досить проблемним питанням.

Так, Я.О. Іваницький встановив, що структура методики професійного захисту у кримінальних провадженнях містить такі елементи, як 1) криміналістична характеристика відповідного виду кримінального правопорушення; 2) визначення першочергових загальних тактичних завдань захисту на етапі вступу адвоката-захисника у процес; 3) вибір типової позиції захисту з огляду на наявну ситуацію та практику професійного захисту у відповідних кримінальних провадженнях; 4) встановлення обставин, доведення яких допоможе отримати найбільш сприятливе для підзахисного кінцеве судове рішення; 5) тактичні особливості виконання адвокатом-захисником окремих дій під час здійснення захисту у відповідних кримінальних провадженнях [7, с. 174]. Попри те, що зазначена методика стосується кримінального, а не цивільного процесу, очевидно, що її можливо застосувати і у діяльності адвоката під час спрощеного позовного провадження. Такий елемент, як криміналістична характеристика правопорушення, є необхідним лише для методики діяльності адвоката у кримінальному судочинстві, однак усі інші елементи є цілком доцільними для адаптації під час розгляду цивільної справи. Так, однією з головних дій адвоката після вступу у будь-яку справу має стати визначення першочергових загальних тактичних завдань. Адвокат має ознайомитись із матеріалами справи, провести консультації з клієнтом, визначитись із цілями позивача та реальністю досягнення поставленої мети. Також під час визначення першочергових загальних тактичних завдань адвокат має вирішити, чи є можливим та необхідним розгляд справи у порядку спрощеного провадження. Якщо так, то водночас із поданням позовної заяви адвокат подає клопотання про розгляд справи в порядку спрощеного

позовного провадження або ж зазначає про це у самій заяві. Наступним елементом методики є вибір типової позиції з огляду на наявну ситуацію та практику професійного захисту у відповідних провадженнях. Адвокат, ознайомившись із наявними матеріалами та провівши консультації із клієнтом, має визначитись із тим, якою є позиція позивача, яку він буде обстоювати у спрощеному позовному провадженні. Варто враховувати, що згідно із загальним правилом спрощене провадження проводиться судом без залучення сторін, проте за клопотанням адвоката або із власної ініціативи суду розгляд справи проводиться в судовому засіданні з повідомленням (викликом) сторін. При цьому, як нами відзначалось раніше, адвокат має враховувати положення адвокатської практики і вже на їхній основі визначитись із тим, яку позицію він буде обстоювати під час спрощеного позовного провадження. Отже, у рамках даного елементу методики адвокат вирішує два питання: 1) щодо розгляду справи в судовому засіданні з повідомленням (викликом) сторін; 2) щодо позиції позивача, яку адвокат буде обстоювати у спрощеному позовному провадженні. Третій елемент, який ми виділяємо на основі позиції Я.О. Іваницького, – встановлення обставин, доведення яких допоможе отримати найбільш сприятливе кінцеве судове рішення. Це означає, що адвокат має сформулювати максимально повне розуміння обставин справи та мати можливість їх донести під час судового розгляду. Останній елемент методики діяльності адвоката, на нашу думку, – це тактичні особливості виконання адвокатом окремих дій у відповідних провадженнях. Як і у кожному провадженні, адвокат має бути підготовлений до кожної стадії судового процесу, тому даний елемент також, безумовно, варто віднести до методики діяльності адвоката під час спрощеного позовного провадження цивільного судочинства України.

В.К. Матвійчук та А.В. Закревський, досліджуючи методику участі адвоката-захисника у судовому слідстві та судових дебатах у кримінальних справах, виділяють окремі елементи методики. Першочергово дослідники підкреслюють, що методи, які використовує адвокат, мають бути обов'язково законними. Зазначення настільки очевидної особливості, на думку авторів, зумовлене тим, що часто адвокати не часто замислюються над тим, настільки законна та етична їх захисна діяльність. Що стосується методів на стадії судових дебатів, то головним методом є етичність. На думку О.Б. Загурського, відносно судових дебатів етичні вимоги виражаються в добро-

совісному виконанні учасниками судових дебатів своїх професійних обов'язків, високому почутті відповідальності за доручену справу, суворій принциповості під час здійснення своїх функцій, намаганні виключити можливість прийняття помилкового судового рішення [4, с. 189]. В.К. Матвійчук та А.В. Закревський доходять висновку, що на даній стадії судового розгляду від адвоката вимагається стриманість, такт та застосування особливих методів і тактичних прийомів досягнення своєї мети [8, с. 139]. На нашу думку, такий підхід доцільно застосовувати під час вибору адвокатом методики, однак саме методику він не розкриває.

Звернемо увагу те, що у вітчизняній правовій доктрині наявна велика кількість праць, присвячених методиці діяльності адвокатів, проте вони переважно стосуються кримінального процесу. Серед них відзначимо працю Я.П. Зейкана «Адвокатська техніка: методика підготовки прямого допиту і вступної промови» [5] та низку методичних рекомендацій для адвокатів щодо здійснення захисту, гарантованого державою, підготовлених Координаційним центром з надання правової допомоги. Проте усі вони стосуються кримінального процесу і не враховують специфіки цивільного процесу та спрощеного позовного провадження цивільного судочинства. Саме тому у даному контексті, на нашу думку, варто звернути увагу саме на специфіку участі адвоката у цивільному процесі. Так, Н.Н. Єфанова наголошує на тому, що законність та обґрунтованість судового рішення, оперативність вирішення цивільної справи прямо залежать від повноти підготовки матеріалів, які надаються до суду на стадії звернення. Недооцінка значення цієї стадії процесу та формальне ставлення до неї зумовлюють затягування розгляду справи в майбутньому та призводять до постановлення необґрунтованих рішень. Усе це становить перешкоди в захисті невизнаних або оскаржуваних прав чи інтересів особи, понесення нею додаткових витрат, пов'язаних з подальшим оскарженням таких рішень. Отже, одним із елементів методики діяльності адвоката під час спрощеного позовного провадження цивільного судочинства України має стати детальне опрацювання адвокатом матеріалів, наданих клієнтом. Вже на стадії підготовки матеріалів та звернення до суду, як зазначає Н.Н. Єфанова, адвокат має взяти заходів для самостійного отримання додаткових доказів шляхом запиту інформації, яка стосується предмета спору, у відповідних посадових осіб, підприємств, установ та організацій. Так, одним із прав адвоката, визначених статтею 20 Закону України «Про

адвокатуру та адвокатську діяльність» від 05.07.2012 р. № 5076-VI [11], є право звертатися з адвокатськими запитами. Після прийняття судом до свого провадження позовної заяви та клопотання про розгляд справи у порядку спрощеного позовного провадження адвокат має розробити методику своєї участі у цивільному процесі. Адвокат зацікавлений у тому, щоб спрощене позовне провадження відбувалось за участі сторін, оскільки його участь у ньому дозволить реагувати на всі процесуальні дії суду та іншої сторони та надасть можливість контролювати перебіг такого процесу і прогнозовано вчиняти дії, спрямовані на захист інтересів клієнта, в тому числі й шляхом оскарження процесуальних рішень у справі [15]. Отже, із підходу Н.Н. Єфанової можна виділити такі елементи методики діяльності адвоката у цивільному судочинстві: детальне опрацювання адвокатом матеріалів, наданих клієнтом; самостійне отримання адвокатом додаткових доказів шляхом запиту інформації, яка стосується предмета спору, у відповідних посадових осіб, підприємств, установ та організацій; підготовка до участі адвоката у судовому процесі для отримання можливості реагувати на всі процесуальні дії суду та іншої сторони; підготовка до перебігу цивільного процесу та прогнозування вчинення дій, спрямованих на захист інтересів клієнта.

Таким чином, наше дослідження засвідчило, що **методика діяльності адвоката під час спрощеного позовного провадження цивільного судочинства України** має включати такі елементи:

- 1) визначення першочергових загальних тактичних завдань провадження на етапі вступу адвоката у процес;
- 2) детальне опрацювання адвокатом матеріалів, наданих клієнтом;
- 3) самостійне отримання адвокатом додаткових доказів шляхом запиту інформації, яка стосується предмета спору, у відповідних посадових осіб, підприємств, установ та організацій;
- 4) вибір типової позиції з огляду на наявну ситуацію та практику професійного захисту у відповідних провадженнях;
- 5) визначення тактичних особливостей виконання адвокатом окремих дій у судовому процесі та прогнозування вчинення дій, спрямованих на захист інтересів клієнта, для отримання можливості реагувати на всі процесуальні дії суду та іншої сторони.

Так, сутність першого елемента методики полягає у тому, що на етапі вступу у процес адвокат має визначити першочергові загальні тактичні завдання. Адвокат визначається із

тим, чи справа, яка розглядається у порядку спрощеного провадження, буде розглядатись судом без повідомлення сторін за наявними у справі матеріалами або ж у судовому засіданні з повідомленням сторін. Окрім того, адвокат визначається із стратегією та спілкується із клієнтом для визначення кінцевої мети провадження.

Наступний елемент методики полягає у детальному опрацюванні адвокатом матеріалів, наданих клієнтом. Так, розроблення позиції у справі вимагає належних доказів для підтвердження юридичних фактів. До складу предмета доказування входить сукупність фактів підстави позову і заперечень на нього. Адвокат, подаючи позов, бере на себе обов'язок підтвердити передбаченими законом засобами законність своїх вимог, оскільки існує правило, за яким позивач має підтвердити свої вимоги доказами.

Третій елемент методики діяльності адвоката під час спрощеного позовного провадження цивільного судочинства України – самостійне отримання адвокатом додаткових доказів шляхом запиту інформації, яка стосується предмета спору, у відповідних посадових осіб, підприємств, установ та організацій. Як нами відзначалось раніше, статтю 20 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» від 05.07.2012 р. № 5076-VI [11] адвокату надане право звертатися з адвокатськими запитами до посадових осіб, підприємств, установ та організацій. Оскільки адвокат наділений правом збирати відомості про факти, що можуть використовуватися як докази у справі, то він може спланувати певне самостійне розслідування для одержання необхідних відомостей. Отже, обираючи способи та прийоми для участі у спрощеному позовному провадженні, адвокат має враховувати можливість такого розслідування.

Наступний виділений нами елемент методики діяльності адвоката під час спрощеного позовного провадження цивільного судочинства України – вибір типової позиції з огляду на наявну ситуацію та практику професійного захисту у відповідних провадженнях. Це означає, що, дослідивши усі матеріали справи, адвокат має визначитись зі стратегією спрощеного позовного провадження. Це може бути, наприклад, стратегія повної перемоги його клієнта чи стратегія укладення мирової угоди. Адвокат має врахувати інтереси клієнта та встановлені у процесі судочинства обставини і обрати найбільш коректну позицію, яка забезпечить ефективний захист порушених, невизнаних або оскаржуваних прав, свобод чи інтересів.

Остання складова частина методики діяльності адвоката під час спрощеного позовного провадження цивільного судочинства України полягає у визначенні тактичних особливостей виконання адвокатом окремих дій у судовому процесі та прогнозуванні вчинення дій, спрямованих на захист інтересів клієнта, для отримання можливості реагувати на всі процесуальні дії суду та іншої сторони. Даний елемент методики пов'язаний безпосередньо із судовим розглядом справи. Адвокат повинен бути готовим до ефективного захисту порушених, невизнаних або оскаржуваних прав, свобод чи інтересів свого клієнта на будь-якій стадії процесу та за будь-яких обставин, тому методика діяльності адвоката під час спрощеного позовного провадження цивільного судочинства України передбачає розробку адвокатом тактики для судового розгляду справи.

Висновки

Таким чином, дослідження методики діяльності адвоката під час спрощеного позовного провадження цивільного судочинства України засвідчило, що вона являє собою сукупність прийомів та способів, які були напрацьовані у процесі адвокатської практики. Дана правова категорія відрізняється від споріднених правових категорій (зокрема, тактики) тим, що вона об'єднує усі прийоми та способи, які можуть бути використані адвокатом у спрощеному позовному провадженні. Методика діяльності адвоката є подібною для цивільного, кримінального, адміністративного чи господарського процесу. Специфіка методики діяльності адвоката під час спрощеного позовного провадження цивільного судочинства України зумовлена тим, що у процесі її розробки адвокат має вирішити питання доцільності розгляду справи у порядку спрощеного провадження, а також необхідності розгляду справи за участі сторін провадження. У всьому іншому способи та прийоми, які доцільно використати адвокату, є спільними для різних видів судочинства, оскільки вони були напрацьовані у багаторічному процесі адвокатської діяльності.

Список використаних джерел:

1. Бірюченський О.Т. Проблеми забезпечення права особи на захист у кримінальному судочинстві. *Вісник Верховного Суду України*. 1999. № 6 (16). С. 49.
2. Варфоломеева Т.В. Защита в уголовном судопроизводстве. Киев, 1998. 204 с.
3. Великий глумачний словник сучасної української мови / гол. ред. В.Т. Бусел, редактори-лексикографи: В.Т. Бусел, М.Д. Василега-Дери-

бас, О.В. Дмитрієв, Г.В. Латник, Г.В. Степенко. Київ; Ірпінь: Перун, 2005. 1728 с.

4. Загурський О.Б. Судові дебати в кримінальному процесі: правові та психологічні проблеми: монографія. Івано-Франківськ: Місто НВ, 2005. 208 с.

5. Зейкан Я.П. Адвокатська техніка: методика підготовки прямого допиту і вступної промови. Харків: Фактор, 2016. 160 с.

6. Зейкан Я.П. Захист у кримінальній справі. Київ: КНТ, 2006. 600 с.

7. Іваницький Я.О. Закономірності адвокатської діяльності як складова предмета криміналістики: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09; Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. Львів, 2018. 227 с.

8. Матвійчук В.К., Закревський А.В. Тактика та методика участі адвоката-захисника у судовому слідстві та судових дебатах у кримінальних справах. *Юридична наука*. 2012. № 3. С. 135–140.

9. Нечволод Л.І. Сучасний словник іншомовних слів. Харків: ПП «Торсінг плюс», 2007. 768 с.

10. Правила адвокатської етики: правила, затверджені з'їздом адвокатів України від

09.06.2017 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/n0001891-17> (дата звернення: 06.11.2019).

11. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05.07.2012 р. № 5076-VI / *Верховна Рада України. Відомості Верховної Ради України*. 2013. № 27. Ст. 282.

12. Салтевський М.В. Криміналістика (у сучасному викладі): підручник. Київ: Кондор, 2005. 588 с.

13. Словник іншомовних слів / за ред. О.С. Мельничука. Київ: Голов. ред. УРЕ АН УРСР, 1974. 775 с. URL: <http://slovedia.org.ua/42/53404/285970.html> (дата звернення: 06.11.2019).

14. Цивільний процесуальний кодекс України: Закон України від 18.03.2004 № 1618-IV / *Верховна Рада України. Відомості Верховної Ради України*. 2004. № 40–41. 42. Ст. 492.

15. Єфанова Н. *Адвокат* у цивільному процесі – основні принципи та завдання: вебресурс «Національна Асоціація Адвокатів України». URL: <https://radako.com.ua/news/advokat-u-civilnomu-procesi-osnovni-principi-ta-zavdannya> (дата звернення: 07.11.2019).

The article explores the issues of the lawyer's activity during the simplified civil proceedings in Ukraine. It is established that today there is a need for a thorough analysis of the theoretical methods of the lawyer's participation in the simplified civil proceedings in Ukraine. It is noted that the relevant issues have not been studied in detail in the domestic legal science, which contains only single works, which cover certain aspects of this problem, and in the field of civil procedural law such work is essentially absent at all. This is what makes our research relevant, and indicates the need for further research in this area. It is determined that the methodology of the lawyer's activity during the simplified civil proceedings in Ukraine should include the following elements: determination of the first general tactical tasks of the procedure at the stage of the lawyer's entry into the process; detailed processing by the lawyer of the materials provided by the client; independently obtaining additional evidence by a lawyer by requesting information concerning the subject matter of the dispute from the relevant officials, enterprises, institutions and organizations; the choice of a standard position in view of the current situation and the practice of professional protection in the relevant proceedings; identifying the tactical features of the lawyer performing certain actions in the trial and predicting the commission of actions aimed at protecting the interests of the client, in order to be able to respond to all procedural actions of the court and the other party. It is emphasized that the legality and validity of the court decision, the promptness of the decision of a civil case depend directly on the completeness of the preparation of the materials, which are submitted to the court at the stage of appeal. It is established that the methodology of the lawyer's activity during the simplified civil proceedings in Ukraine is a set of interrelated ways and techniques of his participation in the consideration of the relevant case, which is developed taking into account the practice of law and the science of advocacy and the specifics of the civil litigation. The methodology of the lawyer's activity during the simplified civil proceedings of Ukraine was developed.

Key words: simplified procedure, methodology of lawyer's activity, lawyer's activity, civil process.

